

Barnabókmenntir

ÍSLE2BB05

Áfangalýsing:

Fjallað um barnabókmenntir í víðum skilningi: sögur, ævintýri, ljóð, teiknimyndir og myndabækur auk efnis fyrir sjónvarp og leikhús. Nemendur kynnst einkennum, formi, útbreiðslu, vinsældum og kröfum sem gerðar eru til barnabókmennta. Gert er ráð fyrir lestri mismunandi bókmenntatexta auk fræðilegrar umfjöllunar um barnabókmenntir. Fyrir liggur fjölbreytt verkefnavinna, verkleg, munnleg og skrifleg. Farið er fram á sjálfstæð, skapandi og vönduð vinnubrögð.

Markmið áfangans:

Þekkingarmarkmið þar sem nemandi þekkir og skilur:

- mismunandi frásagnaraðferðir og framsetningu í barnabókmenntum.
- málfar og orðaforða, innrætingu og túlkun barnabókmennta.
- samspil barnabókmennta, samfélags og menningar.
- inntak og einkenni þeirra verka sem lesin eru.
- tengsl barnabókmennta við siðferðisprosa.
- barnabókmenntir í sögulegu ljósi.

Leiknimarkmið þar sem nemandi hefur öðlast leikni í að:

- draga saman og nýta upplýsingar úr ýmiss konar heimildum og tengja við eigin skoðanir.
- beita gagnrýninni hugsun við vinnslu verkefna þar sem skoðanir hans koma fram.
- lesa sér til gagns bókmenntaverk og fræðitexta um barnabókmenntir.
- flytja af nokkru öryggi niðurstöður sínar frammi fyrir hópi.
- nota viðeigandi hjálpargögn við frágang ritsmiða.

Hæfnimarkmið þar sem nemandi hagnýtir sér þekkingu sína og leikni til að:

- vinna skapandi og greinandi verkefni í tengslum við barnabókmenntir og fræðilega texta.
- taka þátt í málefnalegum umræðum, tjá afstöðu, beita rökum og komast að niðurstöðu.
- túlka texta barnabókmennta og greina merkingu undir yfirborði textans (undirtexti).
- meta uppeldisgildi barnabókmennta út frá ýmsum sjónarmiðum.
- bera barnabókmenntir saman við aðrar bókmenntagreinar.
- beita skýru og gallalausum máli í ræðu og riti.

Kennsluefni / lesefni:

- Silja Aðalsteinsdóttir. *Raddir barnabókanna* (valdar greinar).
- Einstakar greinar (úr *Börn og menning*) og efni frá kennara á múðlu.
- Sameiginlegur lestur á barnabókum og / eða textum eftir:
  - Jónas Hallgrímsson. *Fjögur ævintýri* (ljósrit).
  - Stefán Jónsson. *Sagan hans Hjalta litla* (brot).
  - Þorvaldur Þorsteinsson. *Skilaboðaskjóðan*.
  - Astrid Lindgren. *Ronja ræningjadóttir*.
  - Guðrún Helgadóttir. *Undan illgresinu*.
  - Guðmundur S. Brynjólfsson. *Kattasamsærið*.

Handbækur og vefsíður:

- Silja Aðalsteinsdóttir. *Íslenskar barnabækur 1780 – 1979*. [Saga íslenskra barnabókmennta.]
- Anna María Birgisdóttir. *Sögupræðir*. [Um þúsund barnabækur kynntar.]
- *BarnUng*. Vefur um barna- og unglingabókmenntir. [<http://menta.hi.is/vefir/barnung/>]
- *Bókmenntavefurinn*. [<http://www.bokmenntir.is>] og *Börn og menning*: tímarit á bókasafni FSu.

Námsmat :

- 50% Skilaverkefni, umræður, flutningur, ritun, útdráttur og próf.
- 20% Próf og/eða ritun úr Röddum barnabókanna.
- 10% Mæting (mínus 1% í Innu = mínus 1 í mætingaeinkunn).
- 20% Lokaverkefni: sjónvarpsþáttur fyrir börn + greinargerð.

Verkefnaskil:

Öllum verkefnum skal skilað á tilsettum tíma. Dregið verður frá einkunn ef verkefni berast innan þriggja daga frá skiladegi. Eftir þann tíma verður ekki tekið við verkefnum og viðkomandi fær einkunnina 0. Fáir nemandi 0 fyrir þrjú skilaverkefni telst hann hafa sagt sig úr áfanganum.

Tímaáætlun og yfirferð efnis:

<p>1.–4. vika: Kynning á efni og fyrirkomulagi áfangans. <i>Eftirlætissagan mín</i>. Sögulegt yfirlit íslenskra barnabóka. Raddir barnabókanna: 9-37. <i>Ævintýri Jónasar Hallgrímssonar</i> lesin og <i>Sagan hans Hjalta litla</i> (brot). Raddir: 178-200 (Trú og siðferði). Umræður, próf, verkefni og ritun.</p> <p>5. – 6. vika: Eru ævintýri fyrir börn? <i>Skilaboðaskjóðan</i> lesin (með hliðsjón af ævintýrum JH). Raddir: 101-151.</p> <p>7. – 8. vika: Bækur fyrir ung börn. Bækur að eigin vali í verkefnavinnu. Raddir: 38-78.</p> <p>9. vika: Heimildamynd um Astrid Lindgren. Ronja ræningjadóttir. Próf og verkefni. Raddir: 79-101.</p> <p>10. vika: Ljóð fyrir börn: umræða, athuganir og verkefni.</p>	<p>11. vika: Teiknimyndir.</p> <p>12. – 13. vika: PÁSKAFRÍ.</p> <p>13. – 14. vika: <i>Kattasamsærið</i> eftir GB. Raunsæi í barna og unglingabókum. Raddir: 152-177. Umræður, próf og verkefni.</p> <p>15. vika: Guðrún Helgadóttir og <i>Undan illgresinu</i>. Umræður, próf og verkefni.</p> <p>16. – 18. vika: Próf úr Röddum barnabókanna. LOKAVERKEFNI unnið og flutt. Samantekt og kveðjur inn í vorið.</p>
---	---

Með fyrirvara um breytingar á kennsluáætlun og ósk um áhuga, jákvæðni og góða mætingu.

Jón Özur Snorrason